

af bl.a. nedslidning, men også meget andet kunne nævnes, ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet på en værdig måde.

Det initiativ støtter Socialdemokratiet, og vi vil derfor slet ikke tage dette op til debat her i salen i dag. Blot vil jeg konstatere, at arbejdsmarkedets lovgivning i så stort et omfang som muligt bør hvile på frivillighed og fleksibilitet. Vi tror mere på guleroden end på pisken.

Som såvel statsministeren som arbejdsministeren har sagt, så mener vi, at et rummeligt arbejdsmarked også handler om at give plads til de ældre kolleger på arbejdsmarkedet. Dette opnås ved at udforme en seniorpolitik, der giver ældre mulighed for at blive på arbejdsmarkedet. Socialdemokratiet har derfor store forventninger til de kommende trepartsdrøftelser om den fremtidige seniorpolitik, for det er klart, at en succesfuld seniorpolitik starter ude på de enkelte arbejdspladser.

Politikerne på Christiansborg kan og vil ikke diktere, hvordan man ude i landet prioriterer og organiserer sig, og det er i høj grad det, det handler om. Som det er i dag, bliver der ikke i tilstrækkelig grad investeret i de ældre medarbejdere, og det medfører, at mange finder, at de er ved at opleve en uværdig afslutning på deres arbejdsliv og derfor hellere selv vil søge fratrædelse, før det bliver ydmygende.

Arbejdsministeren sagde det klart i sin tale: Trepartsdrøftelserne skal afdække, hvorledes vi gør arbejdsmarkedet mere attraktivt for de ældre, og hvorledes de ældre bliver mere attraktive for arbejdsmarkedet.

For at kunne svare på disse spørgsmål er det, som det blev sagt, selvfølgelig nødvendigt at finde ud af, hvilke udfordringer de ældre har på arbejdsmarkedet i dag, samt hvilke barrierer der i dag er for den ældre arbejdskrafts fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet. Disse trepartsdrøftelser vil naturligvis anvise områder, hvor arbejdsmarkedets parter selv kan skride ind for at fremme en visionær seniorpolitik, og de vil givetvis også anvise områder på lovgivningsområdet, hvor Folketinget må træde til. Socialdemokratiet har derfor intet ønske om at foregribe begivenhedernes gang, men det ligger i kortene, at det i høj grad handler om en holdningsændring. Erfaringerne viser, at en holdningsændring er noget, der tager tid, og vi ved også, at det først og fremmest handler om information, når man vil fordømme til livs.

I den forbindelse vil jeg rose det oplæg, Arbejdsministeriet har fremlagt til fremme af en

offensiv seniorpolitik. Oplægget indeholder bl.a. det, jeg var inde på her, men også en landsdækkende informationskampagne, der skal medvirke til en holdningsændring og et opgør med den tidligere omtalte alderisme. Oplægget indeholder andre gode initiativer, men igen vil jeg vente med at bedømme disse, til trepartsdrøftelserne er afsluttet og forhåbentlig er overgået til egentlige forhandlinger. Ministeren har i sin tale lovet at fremkomme med en redegørelse, når resultatet af trepartsdrøftelserne foreligger. Den aften vi, og vi ser frem til at komme i arbejdstøjet, når disse ting ligger på Folketingets bord.

Ud fra det, jeg her har sagt, og ud fra de bedømmelser, jeg her har lavet, er det derfor en selvfølge, at vi står i den situation, at det dagsordensforslag, som er fremsat af hr. Aage Frandsen, indeholder mange elementer, som vi anser for at ville gøre det vanskeligt overhovedet at komme i gang på en fornuftig måde med de drøftelser, det drejer sig om i første omgang. Der skal være en ren tavle, når de drøftelser starter, og derfor kan vi ikke støtte dagsordenen.

Else Winther Andersen (V):

Den største af de frivillige tilbagetrækningsordninger, altså efterlønnen, er vokset til et omfang af 120.000 personer, og dertil kommer folk på overgangsydelse.

Formålet med og begrundelsen for at indføre efterløn var, at ældres afgang fra arbejdsmarkedet skulle bidrage til en løsning af ledighedsproblemet blandt de unge; men det har jo vist sig, at det ikke holdt stik. Og når man ser i bakspejlet, må man nok også sige, at det var lidt af en naiv tankegang, fordi de ældre jo har en erfaring og en rutine, som de unge ikke har.

Venstre var med til at indføre efterlønnen for 17 år siden. Vi har altså et medansvar for den ordning, der nu er løbet løbsk, og derfor har vi naturligvis også et ansvar med hensyn til at gribe ind.

Statsministeren har sagt her i sommer, at efterlønnen er en fundamental rettighed, der er kommet for at blive. Statsministeren har afvist, at der vil blive rørt ved efterlønnen. Det vil ikke ske, hverken nu eller om 5 år eller om 10 år, og det har vi også hørt i dag fra Socialdemokratiet. Men det løfte kan jo ikke helt holde. Som efterlønnen har udviklet sig, er der reelt tale om en mulighed for alle for at trække sig ud af arbejdsmarkedet, når de bliver 60 år, og det har samfundet ikke råd til med den voksende ældre-